Дискреція лікарів при визначенні функціональної якості протезів для осіб з інвалідністю

СЕРЕДНІЙ

рівень ризику

Власник ризику: **Міністерство соціальної політики України**, **підприємства-виробники ТЗР**
Підзвітність власника: **Кабінет Міністрів України**
Сфера публічного управління: **Соціальне забезпечення**
Чого стосується: **Особа з інвалідністю та держава (забезпечення ТЗР)**
Нормативна база: **Порядок визначення функціональних можливостей інваліда, дитини-інваліда, іншої особи**
Дата перегляду ризику: 27.10.2021 року

ОПИС РИЗИКУ:

Відповідно до п. 18 Порядку № 321 особа з інвалідністю після формування територіальним відділенням Фонду в особовій картці особи направлення звертається до обраного протезно-ортопедичного підприємства. Саме лікар підприємства надалі визначає підвид індивідуального ТЗР та функціональні можливості особи з інвалідністю.

Недосконаліть процедури створює умови для вимагання лікарем неправомірної вигоди в осіб з інвалідністю за підготовку бланку-направлення на забезпечення «кращим» ТЗР.

Порядку визначення функціональних можливостей інваліда, дитини-інваліда, іншої особи, затвердженому наказом Мінсоцполітики від 20.01.2015 № 37*,* регламентовано процедуру визначення функціональних можливостей осіб з інвалідністю. Для оцінювання функціональних можливостей застосовується тест, що включає врахування медичних показників: вік пацієнта, причина відсутності кінцівки та ін., а також соціальних
показників – робота, навчання, здійснення підприємницької діяльності, військова служба, зайняття виборної посади, участь у всеукраїнських чи міжнародних спортивних змаганнях.

Кожен з цих показників розраховується за бальною шкалою, яка в результаті сумарно дозволяє отримати більш або менш функціональний протез.

Саме застосування соціальних показників дає змогу отримати найбільш функціональний протез, адже вони оцінюються в 5 балів, а їх відсутність дорівнює нулю. За відсутності соціальних показників особа з інвалідністю все одно не зможе набрати достатню кількість балів для найвищого IV ступеня, відповідно й отримає протез нижчої функціональності, навіть попри те, що за всі інші критерії отримають найбільшу кількість балів.

Враховуючи це, при визначенні функціональних можливостей осіб з інвалідністю можуть призначатися малофункціональні протези, які не відповідають їх потребам, що спонукає їх погоджуватися на вимогу надати неправомірну вигоду для відмітки про вищий рівень рухового навантаження.

Джерела ризику

індивідуальна недоброчесність лікарів протезно-ортопедичних підприємств

недосконаліть нормативного регулювання: наказ Мінсоцполітики від 20.01.2015 № 37 «Про затвердження Порядків визначення функціональних можливостей інваліда, дитини-інваліда, іншої особи

відсутність ефективного контролю за лікарями протезно-ортопедичних підприємств

відсутність якісного та оперативного моніторингу результативності отриманих реабілітаційних послуг та ефективності діяльності реабілітаційних установ

Стратегічні наслідки

Порушення гарантованих державою прав осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення, неналежний рівень забезпечення функціональними протезами

Руйнування поваги до медичних працівників

Збільшення видатків державного бюджету на забезпечення осіб з інвалідністю ТЗР

Спотворення системи забезпечення особи ТЗР

Корупційні наслідки

Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 ККУ)

Зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 ККУ)

СПОСОБИ МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКУ

Нормативні

Ініціювати внесення змін до ст. 26 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» з метою виключення положення щодо встановлення кваліфікаційних вимог до підприємств-виробників ТЗР, які визначаються Мінсоцполітики. В умовах встановлення відповідності продукції вимогам Технічного регламенту, яка відповідає європейському законодавству, та ефективного ринкового нагляду з боку Держлікслужби запровадження інших додаткових вимог буде недоцільним та таким, що лише може сприяти виникненню корупційних ризиків та надмірному регуляторному тиску на ринок;

✔ З метою удосконалення та дерегуляції нормативно-правової бази з виробництва і реалізації ТЗР, приведення її у відповідність до норм законів та нормативно-правових актів вищої юридичної сили:

- скасувати Наказ Мінсоцполітики від 09.08.2016 № 871 «Деякі питання придбання технічних та інших засобів реабілітації»;

- скасувати Наказ Мінсоцполітики від 06.08.2019 № 1208 «Про організацію забезпечення окремих категорій населення технічними та іншими засобами реабілітації»;

✔ переглянути інші нормативно-правові акти, прийняті Урядом та Мінсоцполітики, які регулюють сферу забезпечення ТЗР, що вратили свою актуальність або були прийняті з порушенням вимог законів;

✔ переглянути наказ Мінсоцполітики від 20.01.2015 № 37 «Про затвердження Порядків визначення функціональних можливостей інваліда, дитини-інваліда, іншої особи» в частині застосування соціальних критеріїв, які створюють умови для дискреції.

✔ комплексно переглянути підходи до регулювання ринку ТЗР;

✔ усунути дублювання функцій Мінсоцполітики та Держлікслужби. Визначити Держлікслужби головним суб'єктом, відповідальним за здійснення ринкового нагляду, посилити інституційну спроможність органу, передбачивши належне фінансування для ефективного виконання функції регулятора ринку ТЗР;

✔ переглянути порядок встановлення граничних цін, граничних нормативів рентабельності на ТЗР, на які поширюється дія технічного регламенту щодо медичних виробів та відповідні повноваження Мінсоцполітики.

Процедурні

✔ Удосконалити контроль за діяльністю медико-соціальних експертних комісій з метою усунення можливості для призначення несумісних виробів (ТЗР) особам з інвалідністю;

✔ встановити ефективний контроль за призначенням керівництва казенних протезно-ортопедичних підприємств;

✔ не допускати управління казенними підприємствами без укладення контрактів з керівництвом;

✔ посилити контроль за конфліктом інтересів у посадових осіб на різних етапах забезпечення ТЗР;

✔ налагодити поширення інформації про підприємства-постачальника серед осіб, які потребують забезпечення ТЗР, для усунення можливостей лобіювання інтересів окремих компаній посадовими особами органів соціального захисту населення (ОСЗН) при ознайомленні осіб з інвалідністю з переліком підприємств постачальників та «допомозі» у виборі конкретного підприємства;

✔ забезпечити обґрунтоване, контрольоване та прозоре авансування Фондом підприємств-постачальників ТЗР для забезпечення ефективного розпорядження бюджетними коштами та усунення можливостей для використання підприємствами передоплати у власних цілях;

✔ налагодити систему перевірки та моніторингу за внесенням даних до Централізованого банку даних з проблем інвалідності (ЦБІ).

Індикатори виконання плану дій	Відповідальний суб’єкт	Потреба у фінансових витратах
Відповідно до способів мінімізації	**Верховна Рада України** **Кабінет Міністрів України** **Міністерство охорони здоров’я України** **Міністерство соціальної політики України** **Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками** **Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю**	**Щодо окремих заходів**

ПІДТВЕРДЖЕННЯ ІСНУВАННЯ РИЗИКУ

Реєстр судових рішень

Суть справи:

Особа з інвалідністю отримала в територіальному Управлінні праці та соціального захисту населення направлення для забезпечення протезними виробами: системою протезів нижніх кінцівок, засобів для особистого догляду і захисту та ортопедичного взуття, для чергової заміни встановленого раніше протезу на лівій нижній кінцівці. З направленням особа звернулась до казенного протезно-ортопедичного підприємства, де була оглянута лікарем-ортопедом-травматологом. Лікар відповідно до посадової інструкції наділений повноваженням щодо забезпечення особистого прийому осіб з інвалідністю, прийому замовлень на виготовлення ТЗР та правильності призначення ТЗР, медичного контролю якості виробів та взуття на технологічних операціях. Під час огляду лікар повідомив особу, що готовий у бланку замовлення на виготовлення протезно-ортопедичних виробів зазначити високий ступінь мобільності особи з інвалідністю та здійснити призначення на виготовлення протезу з матеріалів та комплектуючих високої якості (більш функціональний протез) за умови сплати йому особисто неправомірної вигоди. В анкеті з визначення рівня рухового навантаження бланка замовлення лікар зробив відмітку про високий рівень рухового навантаження на протез нижньої кінцівки та отримав за це

грошові кошти в розмірі 200 доларів США. Лікаря-ортопеда-травматолога визнано винним у скоєнні кримінального злочину, передбаченого ч. 1 ст. 368 КК України.

Дата рішення 19.03.2015 Справа № 751/13049/14

Інші джерела

Тегування:

ФУНКЦІОНАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ ОСОБИ З ІНВАЛІДНІСТЮ

БЛАНК-НАПРАВЛЕННЯ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЗР